

Українська мова

Сьогодні

*

Урок
№120

Всім.pptx
Нова українська школа

Леся Вороніна « Слон Ґудзик і вогняна квітка»

Дата: 29.05.2023

Клас: 2-Б

Урок: читання

Вчитель: Старікова Н.А.

Тема. Леся Вороніна « Слон Гудзик і вогняна квітка »

Мета: ознайомити учнів з українською сучасною письменницею, її творчістю; працювати над розвитком зв'язного мовлення, виразністю читання, активізувати читацьку пам'ять, розвивати спостережливість та вміння аналізувати; вчити учнів характеризувати дійових осіб твору; виховувати любов до тварин, вміння дружити.

Не урок, а справжнє свято,
бо полинем у світі.
Мандруватимем завзято,
юний друже, я і ти.
У поході будь уважним,
добре думай, не спіши!
Знай, що вчитись завжди важко,
легше буде у житті!

Актуалізація опорних знань

Сьогодні ми поговоримо про
українську літературну казку.

- Яку казку називають літературною?

- Казки яких авторів ми читали?

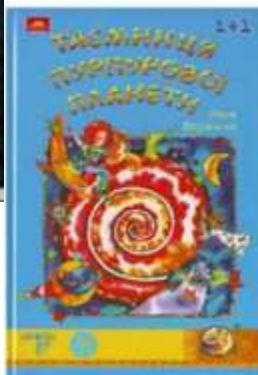
Оголошення теми і мети уроку

Існує книг багато на землі,
Вони цікаві, мудрі і повчальні.
Та кожен з нас, дорослий чи малий
Казки читає — дуже вони гарні.

Сьогодні ми поговоримо про сучасну
українську письменницю Лесю Вороніну і
опрацюємо її казку «Слон на ім'я Гудзик».

Знайомство з Лесею Ворониною

Ознайомлення з книгою письменниці «Слон на ім'я Гудзик»

<https://www.youtube.com/watch?v=EMT2nLGM238>

Цікаві факти про слона

Слони живуть стадами, де головною є найстарша слониха. Іншими словами, панує матріархат. Слони не залишають один одного в біді, вони не залишать малюка, який втратив матір. З масою трохи більше ніж 5 кг, мізки слона більше, ніж у будь-якої іншої наземної тварини. Їм властиво велика різноманітність емоцій і почуттів, включаючи горе, грайливість, співчуття і самосвідомість. Вони чують музику і навіть можуть використовувати музичні інструменти, а також малювати. При зустрічі слони вітаються - потиснувши хоботи. Слони плавають добре, але не можуть стрибати, або бігти галопом. У них дійсно є тільки два варіанти ходи: прогулянка і більш швидка хода, яка подібна бігу.

Щоденні 5. Слухання казки Лесі Вороніної «Слон на ім'я Гудзик»

<https://www.youtube.com/watch?v=MngL9S-zSmw>

- Чому всі родичі та знайомі називали Ясю Золотою Дівчинкою?
- Від чийого імені ведеться розповідь у творі?
- Завдяки чому з Ясею відбувалися загадкові події?

Фізхвилинка

Словникова робота

слоник
хобот
хвостик
барва
кетягами
суцвіттями
пасма
ненажера
ковдрою
дзиґа

долучитися
почувши
мугикнула
мінитися
замружившись
вдихати
запхинькала
виплутатись
тупцяючи
дріботів

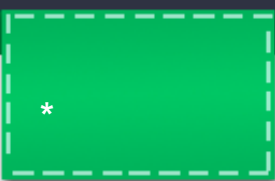

У дівчинки Ясі був таємний друг — слон на ім'я Гудзик, про якого вона нікому ніколи не розповідала. Цього крихітного слоника вона знайшла під кущем бузку. І він був живий-живісінький, не іграшковий! А найголовніше — веселий та винахідливий Гудзик умів вигадувати найцікавіші у світі пригоди.

Уранці Яся прокинулася від того, що хтось лоскотав її за п'ятку. Спершу дівчинка дригала ногою, намагаючись відігнати цього надокучливого «когось», та врешті розплющила очі й побачила, що на її п'ятці вместилося кілька барвистих метеликів. Їхні крильця мінілися усіма кольорами веселки, й здавалося, ніби на нозі у неї розквітла ціла клумба.

— Гей, ви що тут робите?! — вражено запитала дівчинка. — Адже зараз зима і всі метелики мають спати аж до квітня!

— А чого ти спиш і ніяк не хочеш прокинутися? — почувся голос слоника Гудзика, який сидів на подушці коло Ясиного обличчя.

— Гудзичку, привіт! — радісно вигукнула Яся і погладила маленького слоника по голові. — Я вже думала, що ти не з'явишся!

— Таке вигадала! — відказав слоник. — Адже ти ще не виконала усі мої бажання! Хіба ти забула правила старовинної слонячої гри «Упіймай слона за хвіст»?!

— Ні! Я все пам'ятаю і готова мандрувати з тобою будь-куди!

— Бачиш отой засніжений каштан, що росте під вашим будинком? — запитав слоник, уместившись на підвіконні.

— Так от, зараз я хочу... перенестися у літо! І ми туди полетимо... — Гудзик на мить замислився, а тоді хитро примружився і сказав:

— На пухнастій хмарі з каштанового цвіту!

— Послухай, Гудзику, ти вибрав дуже невдалий час. Навіть своїми чарами ти не зможеш розтопити ці замети й не змусиш каштан зацвісти!

— Я? Не зможу?! — обурився слоник. — Зараз побачиш! Гудзик простягнув до Ясі хобот і легенько торкнувся її руки. Спершу дівчинці здалося, що навколо нічого не змінилося — над нею так само кружляли різнобарвні метелики. Яся на мить замружилась, а коли розплющила очі, то зрозуміла — вони з Гудзиком сидять на найвищій гілці каштана і все дерево рясніє ніжними біло-рожевими свічечками цвіту. Дівчинка придивилася пильніше і помітила, що всюди на вітах сидять крихітні пташки, завбільшки з каштанову квітку. І кожна пташка тримала у дзьобі пелюстку, вкриту дрібненькими значками.

— Це що — колібрі? — здивувалася Яся.

— Колібрі проти них — просто велетні. Це — каштанові листоноші, або, як їх іще називають, пелюстинки. Щовесни вони перші разносять зачаровані листи, написані на пелюстках каштанового цвіту. Але побачити їх можна лише тоді, коли знаєш чарівну примовку.

Гудзик почав вигойдуватися на зеленому каштановому листку й примовляти:

Візьми в дорогу Блакитний камінчик,

Вітер весняний, Сонця промінчик,

Білу пелюстку, Макове зёрня

Вéсну на літо Пташка повёрне.

— Нічого не розумію! До чого тут блакитний камінчик і як можна взяти в дорогу вітер та сонячний промінь?

— Тю! З тобою геть нецікаво гратися, — сумно промовив слоник, — ну невже ти не втямила, що чари не можна пояснювати, бо вони ніколи не здійсняться? У них просто треба вірити. Ану, глянь, що у тебе в руці! Яся розтисла кулачок і побачила, що й справді у неї на долоні лежить голубий камінчик, схожий на пшеничну зернину. А ще вона відчула, як її золоті коси розвіяв теплий вітерець, а очі засліпило яскраве світло — ніби з її руки вистрибнув не один, а цілих три веселі сонячні зайці. І макове зернятко також лежало на долоні — все було точнісінько так, як у чарівній примовці слона Гудзика.

Слоник хитро зиркнув на зачудоване Ясине обличчя й тихо засміявся: — Я ж казав, що чарувати ми можемо лише разом. Чуєш, про що співають пташки? Спершу дівчинці здалося, що пташки просто собі щебечуть, радіючи сонцю та весні, але поступово вона почала розрізняти окремі слова:

— Мер-щі-щі-щій! Пиши листи! Поспішай! Бо ми не встигнемо!

— Чому я маю поспішати? — спитала Яся у Гудзика.

— А хіба ти не зрозуміла — ми сюди прибули, щоб написати і відправити весняні листи, — пояснив Гудзик.

— Ти ж умієш писати? Я сам бачив, як ти складала віршик для своєї мами і записувала його на листівці.

— Так, я трохи вмію писати, але тільки на розкреслених лініях і дуже-дуже повільно... А ще... я часом плутаю літери — забуваю, куди загинати хвостика в літері «Б», а літеру «Я» пишу в інший бік.

— Нічого собі! — захвилювався Гудзик. — Адже я був упевнений, що ти найосвіченіша з усіх моїх знайомих. Та не журись, тобі треба написати на пелюстках тільки чотири слова: «Весна повертає на літо». На кожній пелюсточці — по одній літері.

Сказавши це, Гудзик покрутив у повітрі хоботом, і до Ясі підлетіла ціла хмара маленьких пташок-листонош. У дзьобиках вони тримали квіти, помережані дивними рухливими знаками.

— Що мені з цим робити? Пелюстки каштанового цвіту тоненькі, наче павутинка, вони одразу ж порвуться, якщо я почну на них писати!

— А ти торкнися вказівним пальцем до пелюстки і з'єднай знаки у слова. Не бійся, це зовсім просто.

Яся обережно доторкнулася до тріпотливої, мов крило метелика, пелюстки, і знаки почали складатися у літери, ніби самі собою. До дівчинки підлітали все нові й нові пташки. Вони махали у повітрі крильцями, чекаючи, поки Яся напише весняного листа, а тоді веселими зграйками розліталися на всі боки так швидко, що дівчинці здавалося, наче пелюстинки просто тануть у сонячному промінні.

І якщо ви добре вмієте рахувати, то, звичайно, знатимете, зі скількох пташок складалася зграйка, — їх там було рівно стільки, скільки літер у чарівному весняному повідомленні.

Але найдивовижнішим було те, що пелюстинки летіли одна біля одної так, що можна було легко прочитати слова, які написала дівчинка:

ВЕСНА ПОВЕРТАЄ НА ЛІТО.

— Хутчіш дописуй! — взявся підганяти Ясю слоник. — Нам ще треба побувати на Кам'яній Галявині біля Співочого Струмка, у камінчикових родичів. Макове зерня може прорости лише там.

Дівчинка швидко написала ще кілька весняних листів і побачила, що нарешті біля неї не залишилося жодної пташки-листоноші.

— Ну от, ми готові! Вперед! — вигукнув Гудзик. Їх підхопив веселий вітер, сповнений ніжних біло-рожевих пелюсток, і поніс над будинками, деревами й вулицями — у напрямку лісу, що виднів аж ген-ген на обрії.

— Тепер будь уважною, — промовив слоник, коли вони разом з Ясею почали повільно опускатися до дзюркотливого лісового струмочка, береги якого були вкриті фіалками.

Яся помахала в повітрі руками і приземлилася так, що не затоптала жодної квітки.

— Ну, і де ж твоя Кам'яна Галявина? Крім струмка й фіалок, я тут нічого не бачу, — сказала Яся, роззираючись на всі боки.

— Ану, діставай голубого камінчика і макове зернятко! — скомандував слоник. — Сподіваюся, ти їх не загубила?

На щастя, дівчинка завбачливо загорнула голубий камінець та макове зерня у носовичок і сховала їх до кишені. Але тепер вона так квапилася розгорнути хустинку, що та випала в неї з рук. І сталося неймовірно: щойно камінчик і макове зерня торкнулися землі, як серед фіалкових кущиків почали вигулькувати різнокольорові камінці — круглі, довгасті,

дивних істот, що жили тут з давніх-давен. А голубий камінець раптово почав рости, рости і перетворився на велетня. Ого! Тепер це вже був не маленький камінчик завбільшки з пшеничне зернятко, а Володар Кам'яної Галявини. Він сидів на троні, сплетеному з вербових гілок, і на голові у нього виблискувала золота корона. Володар прошепотів чарівне слово, в його руці затріпотіла пелюстками вогняна Макова Квітка, і почалися дива. Першим до вербового трону підкотився камінець, що був схожий на гриба-маслючка.

— Ти охоронятимеш усі гриби в лісі! — наказав Володар Кам'яної Галявини і торкнувся камінця Маковою Квіткою, що запалахкотіла, мов жарина. Яся вражено спостерігала, як камінець замерехтів ясным теплим світлом і покотився углиб лісу, залишаючи за собою золотавий слід. А тим часом до Володаря наближались все нові й нові мешканці Кам'яної Галявини.

Камінь, схожий на чудернацьку тварину — з довгим хвостом, маленькою голівкою, з рогом на лобі й двома парами крил, — мав охороняти лісових звірів, птахів і комах.

Маленькому ясно-зеленому камінцю Володар доручив берегти від усякого лиха квіти, трави, дерева й кущі. Інший камінь — прозоро-блакитний — отримав від Макової Квітки чарівну силу, аби захищати всі озера, струмки, річки та джерела. Яся позирала довкола й не впізнавала галявини — на ній не залишилося жодного, навіть найдрібнішого, камінця. Вони ожили й покотилися по всіх усядах, аби виконувати наказ свого Володаря...

— А як ми потрапимо додому? — захвилювалася дівчинка.

— Дуже просто, — слоник усміхнувся, змахнув хоботом і навколо Ясі закружляла ціла хмара каштанових пелюсток. Та що це? Замість пелюсток на її волосся, обличчя, руки раптом впали холодні сніжинки...

— Гудзику! — скрикнула Яся. — А де ж каштановий цвіт і пташки-пелюстинки?

Але дівчинці ніхто не відповів, бо все навколо неї змінилося. Яся озирнулася й зрозуміла, що стоїть посеред власної кімнати. На вулиці падає сніг, у вікно б'ються великі лапаті сніжинки, а старий каштан під її вікном вкритий товстою сніговою ковдрою. І веселий слоник зник, а замість нього на підвіконні лежить блискучий сірий гудзик. Яся придивилася й помітила, що до гудзика прилипло кілька маленьких каштанових пелюсток, помережаних дрібними літерами. Дівчинка піднесла одну пелюстку до очей і прочитала дрібні, ледь помітні, літери:

ЗУСТРІНЕМОСЬ У НАСТУПНІЙ ПРИГОДІ!

Аналіз казки з елементами вибіркового читання

- Як автор описує слоника?
- На кого він був схожий? Знайди ці речення в тексті і прочитай.
- Яке незвичайне бажання було у Гудзика?
- Якими ти уявляєш героїв твору? Опиши їх.

Навчися виразно читати казку Лесі Вороніної «Слон на ім'я Гудзик» (Хрестоматія с.136-143), пройти тестування за покликанням:

<https://naurok.com.ua/test/join?gamecode=1985631>

Зроби відео або аудіозапис читання та надсилай на освітню платформу Human або ел. пошту starikovanatasha1970@gmail.com **Успіхів у навчанні!**

